

สารนิพนธ์

เรื่อง บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

โดย

นางสาวอารีญา ช่วยชัย

รหัสนักศึกษา 620510424

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ชื่อสารนิพนธ์	บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจ ประเทศเวียดนาม
ผู้เขียน	นางสาวอารีญา ช่วยชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน ศิริวงศ์วัฒนา
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศเวียดนาม และบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม โดยมีวิธีการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ทั้งในรูปแบบงานวิจัย บทความ และการรวบรวมข้อมูลทางสื่อออนไลน์

จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลเวียดนามเห็นถึงศักยภาพของชาวเวียดนามโพ้นทะเล เพราะชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น มีเครือข่ายที่แข็งแกร่ง และมูลค่าโดยรวมของเงินที่ถูกส่งกลับสู่ประเทศเวียดนาม (remittance) โดยชาวเวียดนามโพ้นทะเลในต่างแดนค่อนข้างสูง รัฐบาลเวียดนามจึงจัดตั้งคณะกรรมการรัฐดูแลเกี่ยวกับชาวเวียดนามโพ้นทะเลภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเพื่อดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้ามาทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่มีเชื้อสายเวียดนามและความสามารถในภาษาเวียดนาม มีข้อได้เปรียบในการลงทุนในประเทศเวียดนามมากกว่านักธุรกิจไทยกลุ่มอื่น ๆ เห็นได้จากกิจการของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่ประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนามอาจจะยังไม่มีบทบาทมากนัก เพราะจำนวนของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังถือว่าน้อยกว่าชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศอื่น อีกทั้งธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่ลงทุนในประเทศเวียดนามยังคงเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หากเทียบกับกิจการของชาวเวียดนามโพ้นทะเลจากประเทศอื่น แต่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังคงมีศักยภาพในการส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจในระดับท้องถิ่น

คำสำคัญ : ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม , การลงทุน , เศรษฐกิจเวียดนาม , เวียดนาม

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ (Independent Study)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน ศิริวงศ์วัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า สารนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าขออภัยไว้ ณ ที่นี้

อารียา ช่วยชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญ (ต่อ).....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	3
บทที่ 2 แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 แนวความคิด.....	4
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีการศึกษา.....	14
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	14
3.2 วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	14
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	14
3.4 วิธีการดำเนินงาน.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	15
4.1 ความเป็นมาของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม.....	15
4.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลใน ประเทศเวียดนาม.....	17
4.3 ศักยภาพของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในการลงทุนในประเทศเวียดนาม.....	22
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	27
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	27
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	29
บรรณานุกรม.....	31

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงความแตกต่างของชาวเวียดนามทั้ง 3 รุ่น.....	16
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนชาวเวียดนามโพ้นทะเลในแต่ละประเทศ.....	19-20

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนที่แสดงจังหวัดที่ชาวเวียดนามถูกควบคุมการตั้งถิ่นฐานและการทำงาน.....	15
ภาพที่ 2 ธนาคาร Techcombank.....	20
ภาพที่ 3 Novotel Danang Premier Han River.....	21
ภาพที่ 4 Ba Na Hills Mountain Resort.....	21
ภาพที่ 5 รถยนต์แบรนด์ Vinfast.....	22
ภาพที่ 6 แผนที่แสดงเส้นทางด่านส่งออกและนำเข้าสำคัญไทย-จีน.....	23
ภาพที่ 7 เส้นทางขนส่งสินค้า R8.....	23
ภาพที่ 8 เส้นทางขนส่งสินค้า R12.....	24
ภาพที่ 9 เครื่องดื่มชูกำลัง Super Horse Energy Drink.....	25
ภาพที่ 10 เว็บไซต์ขายสินค้าของบริษัท Chance and Challenge Vietnam จำกัด.....	25
ภาพที่ 11 การประชุมใหญ่สมัชชาพันธมิตรธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลประจำปี ค.ศ. 2019.....	26

บทที่ 1

บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“เหวียด เกี้ยว” (Việt kiều) หรือ ชาวเหวียด เกี้ยว เป็นคำในภาษาเวียดนาม แปลว่า ชาวเวียดนามที่อาศัยอยู่นอกประเทศเวียดนาม หรือชาวเวียดนามโพ้นทะเล (Overseas Vietnamese) ชาวเหวียด เกี้ยวในประเทศไทยประกอบด้วยชาวเหวียด เกี้ยวเก่า (Việt kiều cũ) หรือ เหวียดเก่า หรือ เหวียด กู้ (Việt cũ) และชาวเหวียด เกี้ยวใหม่ (Việt kiều mới) หรือ เหวียดใหม่ หรือ เหวียดเหมย (Việt mới) แต่คนไทยและหน่วยงานราชการไทยจะรู้จักและใช้คำว่า ญวนเก่า และ ญวนใหม่ แทนคำว่า เหวียด กู้ และเหวียด เหมย ตามลำดับ ดังนั้น คำว่าญวนเก่าและญวนใหม่จึงเป็นคำที่ใช้เรียกชาวเวียดนามในประเทศไทยอย่างไม่เป็นทางการและใช้สับสนมา อีกทั้งยังปรากฏอยู่ในเอกสารของกระทรวงมหาดไทยของไทย เพื่อแยกแยะระหว่างชาวเวียดนามที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทยก่อนและหลังปี 1946 คำว่า ญวนเก่า หมายถึง ชาวเวียดนามที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุด คำว่า ญวนใหม่ หมายถึง ชาวเวียดนามที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง (ธัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin, 2548)

ช่วงกลางทศวรรษที่ 1980 เวียดนามได้ประกาศนโยบายปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ซึ่งผลักดันให้เวียดนามต้องเปิดประเทศและต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศว่าด้วยการรุกรุกทางการทูตทุกทิศทางกับทุกประเทศโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง (ธัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin, 2548: 6) ทำให้สภาวะทางการเมืองระหว่างประเทศในขณะนั้นคลี่คลายลง ดังนั้น เมื่อรัฐบาลของพลเอก ซาดิซาย ชุณหะวัณ เริ่มดำเนินนโยบาย “เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า” ที่ส่งเสริมความร่วมมือและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การสิ้นสุดของสงครามเย็นและการถอนทหารเวียดนามออกจากกัมพูชาทำให้ความหวาดระแวงต่อชาวเวียดนามอพยพเริ่มหมดไป จึงเริ่มมีการให้สัญชาติไทยแก่ลูกหลานชาวเวียดนามอพยพที่เกิดในประเทศไทยกลายเป็น “คนไทยเชื้อสายเวียดนาม” และมีการส่งเสริมบทบาทของคนไทยเชื้อสายเวียดนามผ่านการจัดตั้งสมาคมและองค์กรทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับนโยบายการทูตภาคประชาชนของไทยได้เป็นอย่างดี (ณัฐพล ณ สงขลา, 2563)

ในขณะที่เวียดนามก็มีการจัดตั้งคณะกรรมการของรัฐว่าด้วยกิจการของชาวเวียดนาม เกี่ยวในสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ ที่มีจุดประสงค์หลักในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับชาวเวียดนาม เกี่ยวโดยการแก้ไขกรอบกฎหมายหลายประการ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากชาวเวียดนาม เกี่ยวและระดมทรัพยากรที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ในเดือนพฤศจิกายนปี 1999 ชาวเวียดนาม เกี่ยวได้รับสิทธิในการลงทุนในประเทศเวียดนาม หรือในเดือนกันยายนปี 2007 ชาวเวียดนาม เกี่ยวและญาติได้รับการยกเว้นวีซ่า เป็นต้น (RPTSS 2015, 2559)

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ในปี 2007 รัฐบาลเวียดนามรายงานว่าชาวเวียดนามเกี่ยวจากทั่วโลกได้มีการลงทุนในเวียดนามโดยตรงเป็นมูลค่า 89 ดอลลาร์สหรัฐ (MFA, 2007) ในส่วนของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามนั้นก็มียุทธศาสตร์ในเศรษฐกิจเวียดนามเช่นกัน เห็นได้จากการจัดตั้งสมาคมธุรกิจไทยเวียดนามแห่งประเทศไทย (Business Association of Thai Vietnam - BAOTV) หรือการที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการสัมมนาในหัวข้อ “โอกาสการค้าการลงทุนในประเทศเวียดนาม” ที่จังหวัดอุดรธานี ในเดือนเมษายน 2564

จากความน่าสนใจดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม” เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศเวียดนาม และบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจประเทศเวียดนามตั้งแต่ช่วงปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนามจนถึงปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศเวียดนาม

1.2.2 เพื่อศึกษาบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทำให้ทราบถึงนโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศเวียดนามตั้งแต่ช่วงปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนามจนถึงปัจจุบัน

1.3.2 ทำให้ทราบบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษา เรื่อง บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม
มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ศึกษาบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามตั้งแต่ช่วงปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนาม
จนถึงปัจจุบัน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามตั้งแต่ช่วงปฏิรูป
ทางเศรษฐกิจของเวียดนามจนถึงปัจจุบัน

บทที่ 2

แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิด

2.1.1 การปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนาม

ชญาณี ชวะโนทย์ (2561) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเวียดนาม มีการกล่าวถึงการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ดังนี้ การที่เวียดนามจะมาเป็นประเทศสังคมนิยมที่มีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดนั้น เวียดนามได้ผ่านการเปลี่ยนมากมาย ในระหว่างที่แยกเป็นเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้ (ระหว่างปี 1954-1975) ทางใต้จะมีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเป็นพื้นฐาน ขณะที่เวียดนามเหนือมีลักษณะเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผนจากส่วนกลาง และหลังจากการรวมชาติในปี 1975 ระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผนจากส่วนกลางก็ได้นำมาใช้กับทั้งประเทศ เศรษฐกิจของเวียดนามในช่วงแรกหลังการรวมชาติเป็นการผลิตโดยรัฐบาลเป็นเจ้าของอุปทานปัจจัยการผลิตและผลผลิตถูกควบคุมและจัดการโดยรัฐบาล ตลาดสินค้าและบริการถูกควบคุมจากรัฐโดยส่วนใหญ่ อุตสาหกรรมเน้นไปที่อุตสาหกรรมหนักที่พึ่งพิงทรัพยากรจากภายนอก ขณะที่การพัฒนาพื้นฐานทางการเกษตรและอุตสาหกรรมเบา ยังไม่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่สมดุลนอกจากนี้การค้ำระหว่างประเทศในช่วงเวลาดังกล่าวยังคงจำกัด ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มการค้ากับสหภาพโซเวียตและประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ สภาวะเศรษฐกิจจึงมีอัตราการเติบโตต่ำ การคลังและการค้าอยู่ในสถานะขาดดุล อัตราเงินเฟ้อสูง การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่แรงกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเศรษฐกิจขึ้นมาใหม่ (ชญาณี ชวะโนทย์ อ้างอิงจาก Tran, 2014)

ในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 6 ในปี 1986 ได้มีการนำแนวคิดการปฏิรูปเศรษฐกิจที่เน้นระบบตลาด นั่นก็คือ การปฏิรูป Doi Moi โดยพยายามขจัดข้อจำกัดทางการค้าภายในประเทศ ยกเลิกการควบคุมราคาและการผูกขาดทางการค้า พัฒนาบทบาทภาคเอกชน (non-state sector) กระจายอำนาจแก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น กระจายที่ดินให้แก่เกษตรกรและให้สิทธิการเป็นเจ้าของและสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ และการท่องเที่ยว โดย “Doi” หมายถึง เปลี่ยน ส่วน “Moi” หมายถึง ใหม่ “Doi Moi policy” จึงหมายถึง renovation policy ที่ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบเน้นวางแผนจากส่วนกลาง (Planned economy) ไปสู่เศรษฐกิจระบบตลาด และมีการเปิดประเทศมากขึ้นการปฏิรูปเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังในช่วงปลายปี 1989 และในรัฐธรรมนูญ (Constitution) ปี 1992 ก็ได้กล่าวถึงนโยบาย Doi Moi อย่างเป็นทางการโดยระบุถึงการนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด การมีเสรีภาพในสิทธิการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน

(Proprietary rights) และการเป็นเจ้าของกิจการของเอกชน อนุญาตให้ต่างชาติมีสิทธิในการใช้ที่ดิน ในระยะยาวและการร่วมทุนทางธุรกิจ (ชญาณี ชวะโนทย์ อ้างอิงจาก Tsuboi, 2007)

การปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก ระหว่างปี 1986 – 2006 และช่วงหลังปี 2007 - ปัจจุบัน

1) ช่วงแรก ระหว่างปี 1986 – 2006

ในช่วงนี้มีการปฏิรูปกฎหมายการลงทุนหลายครั้ง โดยมีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

- การปฏิรูปในด้านการจัดการ รัฐบาลเวียดนามพยายามให้การเข้ามาลงทุน เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น โดยในปี 1996 เริ่มการเป็น “One door” ให้มีตัวแทน หน่วยงานจัดการเอกสารทุกอย่างในที่เดียวแทนที่จะต้องติดต่อหลายหน่วยงานเพื่ออนุมัติเอกสาร ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพยายามกระจายอำนาจ (decentralization) การอนุมัติใบอนุญาตและการ ควบคุมดูแลให้แก่หน่วยงานท้องถิ่น โดยกฎหมายในปี 2005 อนุญาตให้คณะกรรมการเขต อุตสาหกรรมในท้องถิ่นจังหวัดนั้น ๆ สามารถดำเนินการอนุมัติได้เอง หากโครงการลงทุนนั้นมีเงินลงทุน ไม่เกิน 3 แสนล้านเวียดนามดอง (ประมาณ 15 ล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯ) และจะต้องเป็น อุตสาหกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศและสวัสดิการของประชาชน ธุรกิจด้านการเงินและ ธนาคาร การสาธารณสุขชุมชน ธุรกิจการพิมพ์ด้านข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรม ธุรกิจบันเทิงธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ธุรกิจด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากร และด้านการศึกษาอบรม

- การปฏิรูปด้านข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจที่เป็นธรรม ต่อนักลงทุนทุกฝ่าย ในปี 1993 มีการขยายเวลาการร่วมทุนจาก 20 ปีเป็น 50 ปีนักลงทุนต่างชาติ สามารถมีสิทธิทั้งหมดในกำไรหลังหักภาษีปี 1996 มีการกำหนดให้โครงการลงทุนจากต่างชาติต้องใช้ วัตถุประสงค์จากบริษัทภายในประเทศหากสามารถผลิตได้คุณภาพตามที่บริษัทต่างชาติต้องการแต่ กฎหมายดังกล่าวถูกยกเลิกไปในปี 2005 นอกจากนี้นักลงทุนต่างชาติยังมีสิทธิที่จะเลือกใช้ อนุญาตต่อตุลาการในประเทศหรืออนุญาตต่อตุลาการระดับสากลได้ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้น

- การปฏิรูปเพื่อให้เวียดนามเป็นที่น่าดึงดูดใจในการมาลงทุน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการให้สิทธิพิเศษด้านต่าง ๆ เช่น สิทธิพิเศษด้านภาษีนำเข้าส่งออก ได้รับการยกเว้นภาษี รายได้บางส่วน การใช้ที่ดิน หรือแรงจูงใจเพื่อให้ไปลงทุนในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ นัก ลงทุนจะได้รับประโยชน์เหล่านี้หากไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ (ชญาณี ชวะโนทย์ อ้างอิง จาก Tran, 2004)

2) ช่วงหลังปี 2007 – ปัจจุบัน

รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดยุทธศาสตร์นโยบายอุตสาหกรรมของประเทศในช่วง ปี 2011 – 2020 ไว้ดังนี้

- รักษาอัตราการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมให้สูงไว้ โดยจะต้องปรับโครงสร้างเพื่อเร่งกระบวนการเข้าร่วมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- เน้นการพัฒนาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงาน คือ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เครื่องจักร วิศวกรรมการเครื่องยนต์และวัสดุก่อสร้าง
- พัฒนาอุตสาหกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ พลังงาน เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) (2562) ได้เขียนบทความเรื่อง การค้าเสรีจากนโยบาย 'Doi Moi' มีการกล่าวถึงการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ดังนี้

หัวใจของนโยบาย Doi Moi คือ การผสมผสานระหว่างการเปิดเสรี (Liberalization) การปรับเปลี่ยนโครงสร้างสถาบัน (Institutional Reform) และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Structural Reform) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการส่งออก ส่งเสริมการลงทุนโดยภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจเวียดนาม ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ควบคุมเงินเพื่อ

นโยบาย Doi Moi นั้นสามารถพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจเวียดนามจากประเทศเกษตรกรรมมาสู่อุตสาหกรรม โดยปี 2528 ก่อนประกาศใช้นโยบาย Doi Moi สัดส่วนภาคเกษตรกรรมของเวียดนามอยู่ที่ประมาณ 40.17% และลดลงเหลือ 23.24% ในปี 2544 ปัจจุบันสัดส่วนภาคเกษตรกรรมอยู่ที่ 15.34% ภาคบริการ 41.26% และภาคอุตสาหกรรม 33.4% โดยสินค้าส่งออกอันดับต้น ๆ ของเวียดนามไม่ใช่สินค้าเกษตรแต่เป็นเครื่องจักรไฟฟ้า สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า เป็นต้น และนอกจากนโยบาย Doi Moi แล้ว เวียดนามยังใช้นโยบาย Open Door Policy ควบคู่ไปด้วยโดยอาศัยกลไกตลาดเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจแต่ยังอิงกับหลักเศรษฐกิจแบบ Socialist-Oriented Market Economy ซึ่งรวมอำนาจการตัดสินใจไว้ที่ศูนย์กลาง ผลลัพธ์ที่ได้จากนโยบายนี้คือความสามารถในการดึงดูดนักลงทุนจากภายนอก และสามารถนำพาเศรษฐกิจเวียดนามให้เข้าไปมีส่วนร่วมกับเศรษฐกิจโลกมากขึ้น เช่น การเข้าเป็นสมาชิกเอเปกในปี 2531 เป็นสมาชิกอาเซียนในปี 2538 และเป็นส่วนหนึ่งของเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน อาเซียน-เกาหลีใต้ เป็นต้น ปัจจุบันเวียดนามมีความสัมพันธ์ทางการค้ากับกว่า 224 ประเทศทั่วโลก และลงนามสนธิสัญญาทวิภาคีด้านการค้าไปแล้วกว่า 100 ฉบับ การสร้างเครือข่ายการค้าเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการชาวเวียดนามสามารถเข้าถึงตลาดโลกและเพิ่มช่องทางการส่งออก โดยการส่งออกและการไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศล้วนเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจเวียดนามเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ การเปิดเสรีการค้ายังส่งผลให้อัตราการจ้างงาน (Employment Effect) และค่าจ้าง (Wage Effect) ที่เพิ่มขึ้น โดยหลังประกาศใช้นโยบาย Doi Moi ช่วงปี 2536-2541 ค่าจ้างแรงงานในเวียดนามเพิ่มขึ้นถึง 10.5% และอัตราการจ้างงานเพิ่มขึ้น 2-3% ขณะที่มูลค่าการ

ส่งออกของเวียดนามในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 57,096 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 290,395 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2561 ซึ่งสินค้าส่งออกกว่า 70% มาจากภาคอุตสาหกรรม โครงสร้างเศรษฐกิจเวียดนามจึงเปลี่ยนจากเกษตรกรรมมาสู่อุตสาหกรรม อีกทั้งอัตราความยากจนของเวียดนามลดลงจากสัดส่วน 50% ในช่วงปี 2530 ลดเหลือเพียง 17.02% ในปี 2555 และ 9.8% ในปี 2559

จากบทเรียนจากนโยบาย Doi Moi สะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวของเวียดนามจากประเทศที่เพิ่งได้รับเอกราช ประเทศที่ผ่านความบอบช้ำจากสงคราม และถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจล่าช้าแต่ในปัจจุบันเวียดนามสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ ความเจริญ และคุณภาพชีวิตประชาชนได้

ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร (2560) ได้เขียนวารสารเรื่อง นโยบายการพัฒนาแบบระบบเศรษฐกิจการตลาดตามแนวทางสังคมนิยมของเวียดนาม มีการกล่าวถึงการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ดังนี้

“โต๋ยเม้ย” เป็นภาษาเวียดนามแปลว่าบูรณะหรือดำเนินการใหม่เป็นนโยบายเศรษฐกิจของเวียดนามที่เสนอโดย เหวียน วัน ลิงห์ ว่าด้วยการเน้นตลาดเสรีแต่ใช้ระบบการเมืองแบบสังคมนิยม นโยบายนี้ได้เริ่มเสนอในที่ประชุมสภาแห่งชาติครั้งที่ 6 ค.ศ.1986 และนับตั้งแต่ ค.ศ.1986 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันเวียดนามได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งการปฏิรูปทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง โดยนโยบายโต๋ยเม้ยมีเป้าหมายหรือจุดประสงค์ ดังนี้

1) ให้ความสำคัญต่อภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรม หรือภาคการบริการ โดยเน้นพัฒนาที่ภาคเหนือหรือภาคใต้ของประเทศ

2) กำหนดนโยบายการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

3) กำหนดนโยบายด้านการลงทุนในด้านการป้องกันประเทศ

4) กำหนดนโยบายที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมหนักหรืออุตสาหกรรมเบา

5) กำหนดนโยบายด้านการเงินการคลัง

6) กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

7) กำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

8) กำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศว่าจะเปิดตลาดการค้ามากหรือน้อย

เพียงใด

ดังนั้นนโยบายที่ออกมาในช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 จะเน้นความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภาครัฐ เน้นอุตสาหกรรมหนักน้อยลง ส่งเสริมเศรษฐกิจแบบรวมกลุ่ม และส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออก หากพิจารณาจากนโยบายโต๋ยเม้ย ในช่วงหลังปี ค.ศ. 1986 จะเห็นว่ารัฐบาล

เวียดนามพยายามแสดงบทบาทในการปฏิรูปทางเศรษฐกิจด้วยการกำหนดแนวทางการพัฒนาแบบทุนนิยมมากขึ้น ทำให้กลไกการเมืองภายในพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามนั้นต้องยอมรับการปฏิรูปในหลาย ๆ เรื่อง เช่น

- การปฏิรูปการเกษตรในชนบท จากระบบนารวมเดิมให้เป็นแบบเสรีมากขึ้น
- การยอมรับกลไกราคาเสรีด้วยการยกเลิกการควบคุมราคาสำหรับสินค้าเกือบทุกประเภทและให้กลไกตลาดเป็นตัวกำหนดราคาสินค้า
- การปล่อยให้เกิดอัตราแลกเปลี่ยนเงินเป็นแบบลอยตัว
- การปฏิรูปอัตราดอกเบี้ยให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น ซึ่งถือว่ารัฐนั้นยอมรับกลไกตามหลักการทุนนิยม
- การปฏิรูปทางการคลัง ด้วยการลดการอุดหนุน (Subsidy) รัฐวิสาหกิจที่มีอยู่เป็นจำนวนมากพร้อมกับการลดค่าใช้จ่ายของกองทัพ มีการปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐพร้อมกับการปรับระบบภาษีใหม่
- การส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ
- การเปิดรับนักลงทุนจากต่างประเทศ ด้วยการออกกฎหมายการลงทุน ซึ่งมีการแก้ไขอยู่หลายครั้ง เพื่อสนองต่อการเปิดช่องทางการลงทุนที่ให้เอกชนต่างประเทศเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจเวียดนามมากขึ้น

2.1.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนของเวียดนาม

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2562) ได้ระบุในคู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในเวียดนาม โดยระบุถึงสิทธิประโยชน์ที่ช่วยส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติในเวียดนามไว้ ดังนี้

1) ด้านภาษี

- (1) ได้รับการยกเว้นภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)
- (2) ได้รับสิทธิการยกเว้นการเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อน
- (3) การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10-20

จากอัตราร้อยละ 25 ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละกิจการ

2) ด้านที่ดิน

(1) สิทธิในการเช่าที่ดินระยะยาวโดยเสียค่าธรรมเนียมในการใช้ที่ดิน และได้รับสิทธิในการใช้ที่ดินสูงสุด 50 – 70 ปี หรืออาจขยายถึง 90 ปี หากเป็นโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ

3) การคุ้มครองการลงทุน

- (1) นักลงทุนได้รับความคุ้มครองทั้งกิจการ และทรัพย์สิน
  - (2) ปกป้องสิทธิในทรัพย์สิน อุตสาหกรรม และผลประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในเวียดนาม
  - (3) สิทธิในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาในเวียดนามเพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์
  - (4) การคิดสาธารณูปโภคในอัตราที่เท่าเทียมของต่างชาติและชาวเวียดนาม
- 4) การโอนเงินออกนอกประเทศ
- (1) ส่งผลกำไรกลับประเทศได้อย่างเสรี โดยรัฐบาลเวียดนามได้ประกาศยกเลิกการเก็บภาษีจากผลกำไรที่โอนกลับประเทศ (Profit Remittance Tax) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547

RPTSS (2015) ได้กล่าวถึงนโยบายส่งเสริมการดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม ดังนี้

รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการรัฐเกี่ยวกับชาวเวียดนามโพ้นทะเลภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ มีหน้าที่ในการดูแลระบบกฎหมายของประเทศเวียดนามเพื่อดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้ามาทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยมีนโยบายที่ส่งเสริมชาวเวียดนามโพ้นทะเลในการเข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม ดังนี้

- ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้รับสิทธิในการลงทุนในประเทศเวียดนาม
- ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2550 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลและญาติสนิทได้รับการยกเว้นวีซ่า
- ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีสิทธิในการซื้ออสังหาริมทรัพย์และที่ดินในประเทศเวียดนาม และสามารถจัดตั้งบริษัทของตนเองได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ อีกทั้งในธุรกิจระดับประเทศ เจ้าของชาวเวียดนามโพ้นทะเลจะได้รับการลดหย่อนภาษีกำไรมากกว่านักลงทุนต่างชาติรายอื่น

2.1.3 ศักยภาพในการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเล

Truong Läng (2564) ได้เขียนบทความเรื่อง โอกาสของการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเล กล่าวว่า จากข้อมูลของกระทรวงการวางแผนและการลงทุน เมื่อปลายปี 2564 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลจาก 29 ประเทศได้ลงทุนผ่านการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) โครงการส่วนใหญ่ของชาวเวียดนามโพ้นทะเลลงทุนในอุตสาหกรรมบริการแปรรูปและการผลิต การแปรรูปอาหารเป็นหนึ่งในภาคส่วนที่เวียดนามให้ความสำคัญในการพัฒนา โดยมีวิสัยทัศน์ถึงปี 2578

แม้จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่ดัชนีการผลิตภาคอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมในปี 2563 ยังคงเพิ่มขึ้น 5.3% เมื่อเทียบกับปี 2562 รัฐบาลจึงคาดว่าจะการลงทุนจากต่างประเทศและการลงทุนจากชาวเวียดนามโพ้นทะเลโดยเฉพาะ จะมีบทบาทสำคัญในการยกระดับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารของประเทศ มีการให้สิ่งจูงใจและเงื่อนไขที่เอื้ออำนวย โดยมีลำดับความสำคัญเหนือโครงการที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ผู้ลงทุนยังได้รับสิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล 5% เมื่อเทียบกับอัตราภาษีปกติ (25%) โครงการที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญจะปลอดภาษีนานถึง 4 ปี หลังจากนั้นจะได้รับอัตราภาษีต่ำกว่าปกติ 50% ในอีก 9 ปีข้างหน้า และรัฐบาลยังต้องการให้ชุมชนธุรกิจชาวเวียดนามโพ้นทะเลเลืบทบาทเป็นผู้นำในการนำสินค้าเวียดนามไปต่างประเทศ และร่วมกับวิสาหกิจในประเทศนั้น ๆ เพื่อสร้างห่วงโซ่อุปทานของชาวเวียดนามในตลาดโลก ลำดับถัดมาคืออสังหาริมทรัพย์ ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า ปี 2564 เป็นช่วงเวลาที่การทำธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์คึกคักมากขึ้น การที่รัฐบาลเวียดนามพยายามพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ความคล้อยคลึงกันของสถาปัตยกรรมในประเทศเวียดนามกับประเทศที่พัฒนาแล้ว และราคาที่ต่ำกว่าในตลาดต่างประเทศ ล้วนเป็นสาเหตุที่ดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลซื้อบ้านในเวียดนามมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะใช้เพื่ออยู่อาศัยและพักผ่อนแล้ว เจ้าของชาวเวียดนามโพ้นทะเลสามารถซื้อและขายหรือเช่าเป็นการลงทุนระยะยาวได้ นอกจากนี้ยังมีการก่อสร้าง กิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และข้อมูลและการสื่อสาร และด้วยแนวโน้มและโอกาสในยุค 4.0 รัฐบาลเวียดนามจึงมีนโยบายและความคิดริเริ่มในการเชื่อมต่อกับชุมชนเวียดนามโพ้นทะเล ตลอดจนดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง

กระทรวงการวางแผนและการลงทุนประเทศเวียดนาม (2563) กล่าวว่า ในเดือนพฤศจิกายนปีพ.ศ. 2563 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลจาก 27 ประเทศมีโครงการลงทุน 362 โครงการในรูปแบบของการลงทุนจากต่างประเทศในเวียดนาม (FDI) โดยมีทุนจดทะเบียนรวมถึง 1.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยในจำนวนนี้มีโครงการที่มาจากชาวเวียดนามโพ้นทะเลในสหรัฐอเมริกา ตามมาด้วยฝรั่งเศส ออสเตรเลีย จีน และเยอรมนี โครงการลงทุนส่วนใหญ่ของชาวเวียดนามโพ้นทะเลมุ่งเน้นไปที่อุตสาหกรรมแปรรูปและการผลิต โดยมี 143 โครงการ ด้วยทุนจดทะเบียน 725.14 ล้านเหรียญสหรัฐ คิดเป็น 39.5% ของโครงการและ 45.2% ของทุน

นักลงทุนชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้ลงทุนใน 42 เมืองในประเทศเวียดนาม โดยฮานอยมีจำนวนโครงการลงทุนสูงที่สุดถึง 79 โครงการ ด้วยทุนจดทะเบียน 476.8 ล้านเหรียญสหรัฐ (คิดเป็น 21.8% ของโครงการ) รองลงมาคือจังหวัดลองอัน บีญูถ่วน ไฮฟอง และด่งนาย โดยโครงการลงทุนต่างประเทศของชาวเวียดนามโพ้นทะเลดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของประเทศเวียดนาม

อีกทั้งชาวเวียดนามโพ้นทะเลก็ยังมีส่วนสนับสนุนในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศผ่านการเชื่อมโยงและแนะนำนักลงทุนต่างชาติมายังเวียดนาม เชื่อมโยงนักลงทุนต่างประเทศกับพันธมิตรในประเทศ ในขณะเดียวกันก็มีส่วนร่วมในการส่งเสริม เพิ่มชื่อเสียงและความน่าสนใจของสภาพแวดล้อมการลงทุนในประเทศเวียดนามต่อนักลงทุนต่างชาติ

2.1.4 ปัจจัยที่ดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนในเวียดนาม

รุ่งนภา พิมมะศรี (2564) ได้เขียนบทความเรื่อง อะไรทำให้ ‘เวียดนาม’ เนื้อหอมดึงดูดนักลงทุน ก้าวสู่ฐานการผลิตโลก สวนทาง ‘ไทย’ ที่กำลังโดนทิ้ง โดยกล่าวถึงปัจจัยที่ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในเวียดนามไว้ ดังนี้

ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทยในอาเซียน สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ วิเคราะห์ปัจจัยที่ดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในเวียดนาม มี 6 ปัจจัย ดังนี้

1. ความเสถียรภาพของรัฐบาลเวียดนาม

ประเทศเวียดนามปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม โดยมีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวที่มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการบริหารประเทศทุกด้าน ทำให้การบริหารประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น และนโยบายต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันผู้นำประเทศมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจอย่างมากให้แก่ นักลงทุนต่างชาติที่สนใจเข้ามาลงทุนในเวียดนาม

2. ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

เวียดนามมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะพลังงาน และแร่ธาตุ อีกทั้งยังเป็นประเทศผู้ส่งออกน้ำมันดิบรายสำคัญอันดับ 3 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากมาเลเซีย และอินโดนีเซีย นอกจากนี้ ยังมีป่าไม้ ดิน และน้ำอย่างเพียงพอทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพที่เอื้อต่อการเพาะปลูก

3. ประเทศเวียดนามเป็นตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพ

ประเทศเวียดนามมีประชากรมากถึง 90 ล้านคน ชาวเวียดนามเริ่มมีกำลังซื้อมากขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ และชาวเวียดนามโพ้นทะเลหรือโอนเงินกลับประเทศปีละประมาณ 3,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อีกทั้งชาวเวียดนามส่วนใหญ่ต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีคุณภาพดีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี

4. มีนโยบายที่เป็นมิตรกับทุกประเทศ

ประเทศเวียดนามให้ความสำคัญกับมิตรประเทศ รวมถึงนโยบายด้านความ

ปลอดภัย ทำให้เวียดนามไม่เคยตกเป็นเป้าหมายของการก่อการร้าย และแทบไม่มีปัญหาอาชญากรรม
 ชั้นร้ายแรง ประกอบกับเวียดนามมีกฎหมายที่เข้มงวดและมีบทลงโทษรุนแรง ซึ่งที่กล่าวมานั้นเป็น
 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักลงทุนชาวต่างชาติเกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจเข้าไปลงทุนในประเทศ
 เวียดนาม

5. รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับการพัฒนาคมนาคมขนส่ง

รัฐบาลเวียดนามมีโครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบก ทางน้ำ
 และทางอากาศ ตลอดจน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้มีความสะดวกและทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อรองรับการ
 ขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-
 West Economic Corridor: EWEC)

6. ความได้เปรียบด้านแรงงาน

ประเทศเวียดนามมีจำนวนประชากรประมาณ 48 ล้านคน หรือคิดเป็น 55
 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากรเวียดนามทั้งหมดที่อยู่ในวัยทำงาน มีอายุระหว่าง 15-64 ปี และอัตรา
 การรู้หนังสือของชาวเวียดนามสูงกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด ทำให้ประเทศเวียดนามมี
 แรงงานคุณภาพจำนวนมาก อัตราค่าจ้างแรงงานต่ำ และยังสามารถหาแรงงานได้ง่าย อีกทั้งนายจ้าง
 ยังสามารถรับสมัครแรงงานได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านกระทรวงแรงงานของเวียดนาม ในขณะเดียวกัน
 ชาวเวียดนามก็มีความสนใจสมัครงานโดยเฉพาะกับบริษัทต่างชาติ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นจุดแข็งของ
 ตลาดแรงงานในเวียดนาม

2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพล ณ สงขลา (2563) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามใน
 การส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม : ศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 2001-2019 โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับ
 บทบาทของชุมชนไทยเชื้อสายเวียดนามในฐานะตัวแสดงภาคประชาชนที่มีศักยภาพในการส่งเสริม
 ความสัมพันธ์ของไทย-เวียดนามในด้านต่าง ๆ โดยทฤษฎีที่ใช้วิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
 (SWOT Analysis) ผลศึกษาพบว่า คนไทยเชื้อสายเวียดนามในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงมีบทบาทใน
 การเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจเวียดนามในระดับท้องถิ่น ดังเช่นตัวอย่างกิจการของชาวไทยเชื้อสาย
 เวียดนาม อาทิ บริษัท โกอิ่ง ซิปปัง จำกัด ประกอบธุรกิจนำเข้า-ส่งออกสินค้า หรือบริษัท บุญทะพาน
 ฟาร์ม จำกัด ประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ในภาคอีสานและเข้าไปทำธุรกิจพัฒนาฟาร์ม
 สุกรในพื้นที่ทางตอนกลางของเวียดนาม ซึ่งศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจของชาวไทยเชื้อสาย
 เวียดนามนำไปสู่การรวมตัวจัดตั้งสมาคมนักธุรกิจไทยเวียดนามแห่งประเทศไทย (Business
 Association of Thai Vietnam - BAOTV) ซึ่งเป็นที่ยอมรับในหมู่นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลใน
 ประเทศต่าง ๆ โดยได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสมาพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเล (Business

Association of Overseas Vietnamese – BAOV แต่ในปัจจุบันเริ่มพบความท้าทายจากการที่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามรุ่นใหม่เริ่มมีความเป็นเวียดนามและสนใจในเวียดนามน้อยลง และการต่างประเทศของไทยยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมบทบาทชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

Andrew T. Pham (2553) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของชาวเวียดนามโพ้นทะเลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจเวียดนาม โดยศึกษาเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลที่มีต่อชาวเวียดนามโพ้นทะเล ความสำคัญของเครือข่ายชาวเวียดนามโพ้นทะเล และบทบาทของชาวเวียดนามโพ้นทะเลต่อเศรษฐกิจเวียดนาม ผลการศึกษาพบว่า ชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้รับการศึกษาจากตะวันตก การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ความแข็งแกร่งของเครือข่ายทางเศรษฐกิจชาวเวียดนามโพ้นทะเล และนโยบายของรัฐบาลเวียดนามที่ดึงดูดการลงทุนจากชาวเวียดนามโพ้นทะเลต่างเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเวียดนามโพ้นทะเลกลับมาลงทุนที่เวียดนาม

RPTSS (2559) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยศึกษาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของนโยบายจากรัฐบาลที่ดึงดูดการลงทุนจากผู้ชาวเวียดนามโพ้นทะเลรุ่นต่าง ๆ ในเศรษฐกิจของเวียดนาม ผลการศึกษาพบว่า นโยบายของรัฐบาลเวียดนามเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเวียดนามโพ้นทะเลที่ได้รับการศึกษาและเทคโนโลยีจากประเทศใหม่ที่พวกเขาอาศัยอยู่หันมาลงทุนในเวียดนามมากขึ้น โดยนโยบายที่เป็นปัจจัยสำคัญได้แก่ ชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้รับสิทธิในการลงทุนในประเทศเวียดนาม ชาวเวียดนามโพ้นทะเลและญาติได้รับการยกเว้นวีซ่า ชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีสิทธิในการซื้ออสังหาริมทรัพย์และที่ดินเพื่อก่อตั้งบริษัท เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีศึกษา

ผู้วิจัยทำการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจเวียดนาม โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลเชิงทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นแหล่งข้อมูลที่ได้ผ่านการรวบรวมโดยผู้มีความเชี่ยวชาญที่ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ทั้งในหน่วยงานรัฐบาล สมาคม บริษัท นักวิจัย วารสาร หนังสือ เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมจากห้องสมุด มหาวิทยาลัยศิลปากร และจากแหล่งอื่น ๆ รวมถึงสื่อออนไลน์

3.2 วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปเศรษฐกิจของเวียดนาม นโยบายที่ดึงดูดการลงทุนจากชาวเวียดนามโพ้นทะเล ชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศไทย และตัวอย่างธุรกิจของชาวเวียดนามโพ้นทะเลที่เข้าไปลงทุนในเวียดนาม จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ตามขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต

3.3.2 โปรแกรม Microsoft Word

3.3.3 โปรแกรมค้นหาข้อมูล Google Chrome

3.4 วิธีการดำเนินงาน

3.4.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

3.4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

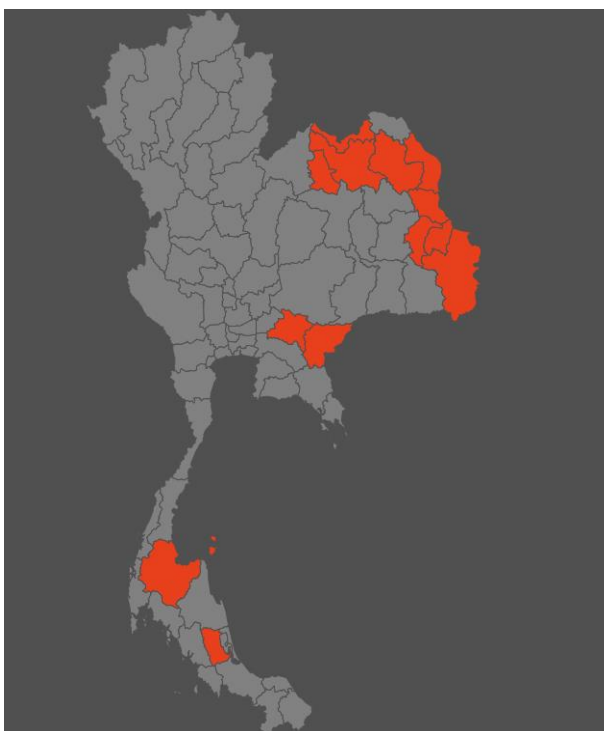
3.4.3 นำข้อมูลจากการรวบรวมมาวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ความเป็นมาของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

การอพยพของชาวเวียดนามมายังประเทศไทยหลายครั้งตามยุคสมัยและการเคลื่อนย้ายการอพยพจากเหตุผลหลายประการนั้น ส่งผลให้ชาวเวียดนามเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยมีจำนวนมากและกระจายตัวอยู่ในหลายจังหวัด ใน ค.ศ. 1952 (พ.ศ. 2495) รัฐบาลไทยได้ประกาศพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และควบคุมชาวเวียดนามด้วยการจำกัดถิ่นที่อยู่อาศัยใน 13 จังหวัด คือ นครพนม มุกดาหาร หนองคาย อุบลราชธานี ยโสธร สกลนคร อำนาจเจริญ อุตรธานี หนองบัวลำภู สระแก้ว ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี และพัทลุง (ธัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin, 2548) เพื่อควบคุมการตั้งถิ่นฐานให้อยู่อาศัยและทำงานตามจังหวัดข้างต้น

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงจังหวัดที่ชาวเวียดนามถูกควบคุมการตั้งถิ่นฐานและการทำงาน

ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมีการอพยพถิ่นมายังประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยกลุ่มของชาวเวียดนามที่เข้ามาก่อนช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะถูกเรียกว่า “กลุ่มญวนเก่า” และกลุ่มที่เข้ามาหลังช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะถูกเรียกว่า “กลุ่มญวนใหม่” หรือ “ญวนอพยพ” กล่าวคือรุ่นที่ 1 รุ่นบิดามารดา เป็นรุ่นที่ได้รับสถานะผู้เข้าเมืองชอบด้วยกฎหมายหรือสถานะคนต่างด้าว รุ่นที่ 2 รุ่นลูก เป็นกลุ่มที่จะได้รับสัญชาติไทยหากยื่นคำร้องขอ และรุ่นที่ 3 รุ่นหลาน เป็นรุ่นที่ได้รับสัญชาติไทยแต่โดยกำเนิด

ตารางที่ 1 แสดงความแตกต่างของชาวเวียดนามทั้ง 3 รุ่น

เวียดนามรุ่นที่ 1	เวียดนามรุ่นที่ 2	เวียดนามรุ่นที่ 3
อพยพเข้ามาช่วงก่อนปี พ.ศ. 2488	อพยพเข้ามาปี พ.ศ. 2489	เกิดในประเทศไทย
อพยพเข้ามาเป็นกลุ่มแรก ได้รับสถานะผู้เข้าเมืองชอบด้วยกฎหมายหรือสถานะคนต่างด้าว	อพยพเข้ามาเพิ่มเติม ยังคงถือบัตรเวียดนามอพยพ และยังคงหลงเหลือนามสกุลเวียดนาม	ถือสัญชาติไทยแต่โดยกำเนิด และใช้นามสกุลไทย
มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น แสดงตัวชัดเจน และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมของชาวเวียดนาม	มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น และยังคงยึดมั่นในขนบธรรมเนียมของชาวเวียดนาม แต่มีการแสดงตัวที่ไม่ชัดเจนในช่วงแรก แต่หลังจากได้รับสัญชาติไทยแล้วจึงแสดงตัวตนที่ชัดเจนขึ้น	มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น และยังคงยึดมั่นในขนบธรรมเนียมของชาวเวียดนามตามบรรพบุรุษ
พูดภาษาเวียดนามกลาง	พูดภาษาเวียดนามกลางและเหนือ และภาษาไทย	พูดภาษาไทย และบางส่วนสามารถพูดภาษาเวียดนามได้

ที่มา : ปรับปรุงจากอริสา สายศรีโกศล และ กฤษณะ ทองแก้ว. (2562). **ความเป็นชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามผ่านมิติวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคมในเมืองสุราษฎร์ธานี**. เข้าถึงเมื่อ 22 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PSPAJ-KKU/article/download/213393/148425/676214>

จุดเปลี่ยนที่สำคัญของการเป็น “ไทยใหม่” หรือ “ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม” คือนโยบายการให้สัญชาติแก่ชาวเวียดนามอพยพในสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณที่ได้รับการสานต่อโดยการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมในสมัยนายอานันท์ ปันยารชุนดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีการ

อนุมัติให้สัญชาติแก่ชาวเวียดนามอพยพเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1993 ซึ่งการได้รับสัญชาติไทยนี้ทำให้สถานภาพของชาวเวียดนามอพยพมีความมั่นคงขึ้น เพราะถือว่าเป็นคนไทยเต็มตัว ทำให้มีสิทธิเท่าเทียมกับคนไทยในหลาย ๆ ด้าน เช่น สามารถเข้าถึงการบริการของรัฐ สามารถออกจากพื้นที่ที่ถูกจำกัดได้ หรือมีอิสระในการประกอบอาชีพ เป็นต้น และนอกจากนี้ ในทางสังคมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังได้รับการยอมรับจากภาครัฐ องค์กรต่าง ๆ และคนในท้องถิ่นมากขึ้น

และผลจากนโยบายที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจำนวนมากได้ใช้โอกาสใหม่นี้ในการสร้างความสำเร็จทางธุรกิจให้แก่ตนเองและครอบครัว และการมีเครือข่ายที่เข้มแข็งและส่งเสริมกันทางธุรกิจได้ช่วยสนับสนุนให้ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกลายเป็นชนชั้นนำทางเศรษฐกิจในหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะที่จังหวัดนครพนม สกลนคร อุดรธานี และอุบลราชธานี (ณัฐพล ณ สงขลา, 2563)

4.2 นโยบายส่งเสริมการลงทุนส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศเวียดนาม

หลังจากการรวมชาติเมื่อปี ค.ศ. 1975 เศรษฐกิจของเวียดนามในช่วงแรกจะเป็นการผลิตโดยรัฐบาลเป็นเจ้าของอุปทานปัจจัยการผลิต ผลผลิต ตลาดสินค้าและบริการถูกควบคุมและจัดการโดยรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ และเน้นไปที่อุตสาหกรรมหนักที่ยังต้องพึ่งพาทรัพยากรจากภายนอกประเทศ ในขณะที่การพัฒนาพื้นฐานทางการเกษตรและอุตสาหกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การค้าระหว่างประเทศยังเป็นข้อจำกัดเพราะอยู่ในกลุ่มการค้ากับสหภาพโซเวียตและประเทศสังคมนิยมต่าง ๆ สภาวะเศรษฐกิจจึงมีอัตราการเติบโตต่ำ การคลังและการค้าขาดดุล อัตราเงินเฟ้อสูง (ชญาณี ชวะโนทย์, 2561) จึงนำไปสู่การปฏิรูปเศรษฐกิจเวียดนาม

แนวคิดการปฏิรูปเศรษฐกิจที่เน้นระบบตลาด หรือการปฏิรูป Doi Moi ถูกเสนอในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 6 ในปี ค.ศ. 1986 โดยมีจุดประสงค์เพื่อพยายามขจัดข้อจำกัดทางการค้าภายในประเทศ ยกเลิกการควบคุมราคาและการผูกขาดทางการค้า พัฒนาบทบาทภาคเอกชน กระจายอำนาจแก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น กระจายที่ดินให้แก่เกษตรกร ให้สิทธิการเป็นเจ้าของและสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ โดย “Doi” หมายถึง เปลี่ยน ส่วน “Moi” หมายถึง ใหม่ ดังนั้น “Doi Moi policy” จึงหมายถึง Renovation Policy

การปฏิรูปเศรษฐกิจเวียดนามสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงปี ค.ศ. 1986 – 2006 และช่วงปี ค.ศ. 2007 – ปัจจุบัน

1) ช่วงปี ค.ศ. 1986 – 2006

ในช่วงนี้มีมีการปฏิรูปเกี่ยวกับกฎหมายการลงทุนหลายครั้ง มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- การปฏิรูปด้านการจัดการ

รัฐบาลเวียดนามพยายามให้การลงทุนในการเข้ามาลงทุนเป็นไปด้วยความสะดวกมากขึ้น ในปี ค.ศ. 1996 เริ่มการเป็น “One door” คือการให้มีตัวแทนหน่วยงานจัดการเอกสารทุกอย่างในที่เดียว นอกจากนี้ยังพยายามกระจายอำนาจการอนุมัติใบอนุญาตและการควบคุมดูแลแก่หน่วยงานท้องถิ่น

- การปฏิรูปด้านข้อจำกัดต่าง ๆ

ในปี ค.ศ. 1993 มีการขยายเวลาการร่วมทุนจาก 20 ปี เป็น 50 ปี นักลงทุนจากต่างชาติมีสิทธิทั้งหมดในกำไรหลังหักภาษี ในปี ค.ศ. มีการกำหนดให้โครงการจากนักลงทุนต่างชาติต้องใช้วัตถุดิบจากบริษัทภายในประเทศ แต่กฎหมายดังกล่าวถูกยกเลิกไปเมื่อปี ค.ศ. 2005 ทั้งนี้การปฏิรูปข้อจำกัดต่าง ๆ เกิดขึ้นเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมต่อนักลงทุนทุกฝ่าย

- การปฏิรูปเพื่อให้เวียดนามเป็นที่น่าดึงดูดในการเข้ามาลงทุน

ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ เช่น สิทธิพิเศษด้านภาษีนำเข้าส่งออก ได้รับการยกเว้นภาษีรายได้บางส่วน การใช้ที่ดิน หรือแรงจูงใจเพื่อเข้าไปลงทุนในพื้นที่ห่างไกล

2) ช่วงปี ค.ศ. 2007 – ปัจจุบัน

รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดยุทธศาสตร์นโยบายอุตสาหกรรมของประเทศไว้ ดังนี้

- รักษาอัตราการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมให้สูงไว้ โดยจะต้องปรับโครงสร้างเพื่อเร่งกระบวนการเข้าร่วมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- เน้นการพัฒนาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงาน คือ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร เครื่องจักร วิศวกรรมเครื่องยนต์และวัสดุก่อสร้าง
- พัฒนาอุตสาหกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ พลังงาน เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล

จากที่กล่าวมาข้างต้น รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับนักลงทุนต่างชาติและโครงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) โดยให้สิทธิประโยชน์หลายประการ เช่น ด้านภาษี นักลงทุนต่างชาติจะได้รับการยกเว้นภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10-20 จากอัตรากฎหมายร้อยละ 25 ซึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละกิจการ ด้านที่ดิน นักลงทุนต่างชาติมีสิทธิในการเช่าที่ดินระยะยาวโดยเสียค่าธรรมเนียมในการใช้ที่ดิน และได้รับสิทธิในการใช้ที่ดินสูงสุด 50 – 70 ปี หรืออาจขยายถึง 90 ปี หากเป็นโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ ด้านการคุ้มครองการลงทุน นักลงทุนต่างชาติได้รับความคุ้มครองทั้งกิจการ และทรัพย์สิน มีสิทธิในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและ

ทรัพย์สินทางปัญญาในเวียดนามเพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ และการคิดสาธารณูปโภคในอัตราที่เท่ากับนักลงทุนชาวเวียดนาม

ในขณะเดียวกันทางรัฐบาลเวียดนามก็เห็นถึงศักยภาพและให้ความสำคัญกับนักลงทุนชาวเวียดนามโพ้นทะเลในต่างประเทศ เพราะชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น และมีเครือข่ายที่แข็งแกร่ง โดยทางรัฐบาลเวียดนามได้จัดตั้งคณะกรรมการกิจการชาวเวียดนามโพ้นทะเลภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ มีหน้าที่ในการดูแลระบบกฎหมายของประเทศเวียดนามเพื่อดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้ามาทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศ อีกทั้งยังได้กำหนดให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนชาวเวียดนามโพ้นทะเลเป็น 1 ใน 4 พันธกิจหลักทางด้าน การต่างประเทศ โดยนโยบายต่าง ๆ นั้นล้วนให้สิทธิพิเศษแก่ชาวเวียดนามโพ้นทะเลมากกว่านักลงทุนชาวต่างชาติประเทศอื่น ๆ เช่น

- ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1999 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้รับสิทธิในการลงทุนในประเทศเวียดนาม
- ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2007 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลและญาติสนิทได้รับการยกเว้นวีซ่า
- ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2009 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีสิทธิในการซื้อสังหาริมทรัพย์และที่ดินในประเทศเวียดนาม และสามารถจัดตั้งบริษัทของตนเองได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ อีกทั้งในธุรกิจระดับประเทศ เจ้าของชาวเวียดนามโพ้นทะเลจะได้รับการลดหย่อนภาษีกำไรมากกว่านักลงทุนต่างชาติรายอื่น (RPTSS, 2558)

การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและนโยบายที่มีต่อชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้ส่งผลดีในแง่บวกต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจภายในประเทศเวียดนาม ข้อมูลจากพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามระบุว่า ชาวเวียดนามโพ้นทะเลในต่างแดนกว่า 500,000 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก อีกทั้งหลายคนยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการเงินในระดับโลก นอกจากนี้ การที่รัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายการลงทุนและหิบบันสิทธิพิเศษให้แก่ธุรกิจเชื้อสายเวียดนามยังส่งผลให้ชาวเวียดนามโพ้นทะเลจำนวนมากหันกลับไปลงทุนในเวียดนามจนเกิดแบรนด์ธุรกิจขนาดใหญ่ (สุริยา คำหวาน, 2564)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนชาวเวียดนามโพ้นทะเลในแต่ละประเทศ

ประเทศ	จำนวน
สหรัฐอเมริกา	2,183,000
กัมพูชา	400,000
ญี่ปุ่น	432,934
ฝรั่งเศส	350,000

ออสเตรเลีย	334,781
แคนาดา	240,514
ไต้หวัน	215,491
เกาหลีใต้	208,000
เยอรมนี	188,000
รัสเซีย	150,000
ไทย	100,000
ลาว	100,000
สหราชอาณาจักร	90,000
มาเลเซีย	80,000

ตัวอย่างธุรกิจของชาวเวียดนามโพ้นทะเลที่เข้าไปลงทุนในประเทศเวียดนาม

- ธนาคาร Techcombank

Techcombank (TCB) ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1993 โดยชาวเวียดนามโพ้นทะเลจากประเทศรัสเซียที่กลับเข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 2 ธนาคาร Techcombank

ที่มา : <https://www.frontier-enterprise.com/techcombank-in-vietnam-goes-cloud-first-with-aws/>

- บริษัท Eurowindow

ผู้ประกอบการวัสดุก่อสร้างรายใหญ่

- บริษัท Masan Consumer
ผู้ประกอบการทางด้านสินค้าอุปโภคและบริโภค
- บริษัท Sun Group Vietnam
ผู้ลงทุนทางด้านอสังหาริมทรัพย์ โดยโครงการที่มีชื่อเสียง เช่น
Intercontinental Danang Sun Peninsula Resort, Novotel Danang
Premier Han River หรือ Ba Na Hills Mountain Resort

ภาพที่ 3 Novotel Danang Premier Han River

ที่มา : <https://sayhellovietnam.com/novotel-danang-premier-han-river-detailed-reviews/>

ภาพที่ 4 Ba Na Hills Mountain Resort

ที่มา : <https://www.vietnamonline.com/attraction/ba-na-mountain-resort.html>

- บริษัท Vingroup Joint Stock Company
ดำเนินธุรกิจทางด้านอสังหาริมทรัพย์ และยังเป็นผู้ผลิตรถยนต์สัญชาติ
เวียดนามรายแรกภายใต้แบรนด์ Vinfast

ภาพที่ 5 รถยนต์แบรนด์ Vinfast

ที่มา : <https://www.cnbc.com/2023/02/10/vietnams-ev-maker-vinfast-is-on-track-to-start-production-in-the-us-in-2024.html>

และแม้ว่าจะเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจอันสืบเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 แต่มูลค่าโดยรวมของเงินที่ถูกส่งกลับสู่ประเทศเวียดนาม (remittance) โดยชาวเวียดนามโพ้นทะเลในต่างแดน ยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้นเกือบ 3% เมื่อเทียบกับปี 2562 คิดเป็นมูลค่า 17.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ และอยู่ในอันดับ 3 ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รองจากจีน และฟิลิปปินส์ (สุรียา คำหว่าน, 2564)

4.3 ศักยภาพของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในการลงทุนในประเทศเวียดนาม

จากนโยบายการให้สัญชาติแก่ชาวเวียดนามอพยพทำให้ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจำนวนมากได้ใช้โอกาสนี้ใหม่ในการสร้างความสำเร็จทางธุรกิจให้แก่ตนเองและครอบครัว และการมีเครือข่ายที่เข้มแข็งและส่งเสริมกันเ็นทางธุรกิจได้ช่วยสนับสนุนให้ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกลายเป็นชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ อีกทั้งนโยบายดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้าไปทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในประเทศเวียดนาม ทำให้การมีสายเลือดเวียดนามและความสามารถทางด้านภาษาส่งผลให้นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมีข้อได้เปรียบในการลงทุนในประเทศเวียดนามมากกว่านักธุรกิจไทยกลุ่มอื่น ๆ โดยเฉพาะการติดต่อธุรกิจในระดับท้องถิ่นกับจังหวัดทางภาคกลางของประเทศเวียดนามที่ยังมีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารน้อย ทำให้เกิดการทำธุรกิจในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะภายหลังการเปิดสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) และแห่งที่ 2 (นครพนม-คำม่วน) พร้อมกับพัฒนาเส้นทาง R8 R9 และ R12 (ณัฐพล ฦ สงขลา, 2563)

นอกจากนี้ ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังมีส่วนร่วมในการกระชับความร่วมมือในระดับพหุภาคีกับจังหวัดต่าง ๆ ของเวียดนาม เช่น เหงะอาน ท่าติ่ง และกว๋างบิ่ง เป็นต้น

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงเส้นทางด้านส่งออกและนำเข้าสำคัญไทย-จีน
ที่มา : สำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ภาพที่ 7 เส้นทางขนส่งสินค้า R8
ที่มา : สำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ภาพที่ 8 เส้นทางขนส่งสินค้า R12

ที่มา : สำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ตัวอย่างกิจการของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่เข้าไปทำธุรกิจในประเทศเวียดนามมีดังต่อไปนี้

- บริษัท บุญทะฟาร์ม จำกัด
บริษัท บุญทะฟาร์ม จำกัด ประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและแห่งเดียวของจังหวัดนครพนม และเข้าไปทำธุรกิจพัฒนาฟาร์มสุกรในพื้นที่ทางตอนเหนือใกล้เมืองฮานอย และทางตอนกลางที่จังหวัดกวางบิ่งประเทศเวียดนาม
- บริษัทสุวรรณการช่าง จำกัด
เจ้าของผลิตภัณฑ์อะไหล่รถจักรยานยนต์ภายใต้ตราสินค้า BSW ที่ส่งจำหน่ายในเวียดนาม
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด นครพนมทวิยนต์
จำหน่ายรถจักรยานยนต์และอะไหล่ในตลาดเวียดนาม

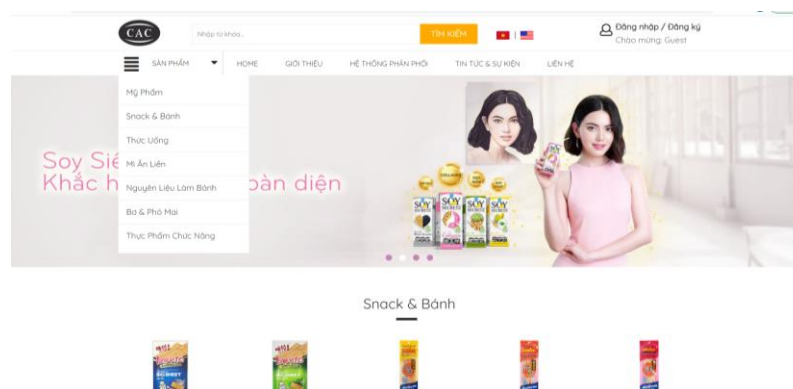
- บริษัท ชัยเจริญ เวียดนาม จำกัด
 เจ้าของนักลงทุนชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเข้าไปตั้งโรงงานผลิตเครื่องดื่มชูกำลัง Super Horse Energy Drink ในประเทศเวียดนามเมื่อปี ค.ศ. 2001 ที่จังหวัดกว๋างจิซึ่งเป็นเครื่องดื่มชูกำลังที่กำลังได้รับความนิยมในแถบภาคกลางของประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 9 เครื่องดื่มชูกำลัง Super Horse Energy Drink

ที่มา : <https://www.superhorsebev.com/>

- บริษัท Chance and Challenge Vietnam (CAC Vietnam) จำกัด
 บริษัทนำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าไทยรายใหญ่ในตลาดเวียดนามที่สามารถนำสินค้าไทยกระจายเข้าสู่ตลาดเวียดนามทั้ง 65 จังหวัด โดยนักธุรกิจไทยสมรสกับสตรีชาวเวียดนามและได้สิทธิจากการเป็นลูกหลานของเวียดนามเกี่ยว และในช่วงก่อนปี ค.ศ. 2009 ผู้ที่มีสถานะดังกล่าวสามารถจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทเพื่อทำธุรกิจในเวียดนามได้ ส่งผลให้บริษัทเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงปี ค.ศ. 2007 – 2015

ภาพที่ 10 เว็บไซต์ขายสินค้าของบริษัท Chance and Challenge Vietnam จำกัด

ที่มา : <http://www.cacvietnam.com/vi-vn/>

ด้วยศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังนำไปสู่การจัดตั้งสมาคมนักธุรกิจไทยเวียดนามแห่งประเทศไทย (Business Association of Thai Vietnam – BAOTV) เมื่อปี ค.ศ. 2009 และได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 2014 เพื่อทำหน้าที่ประสานความร่วมมือระหว่างสมาชิก และระหว่างสมาคมกับองค์กรธุรกิจของไทยและเวียดนาม อีกทั้งสมาคมนี้ยังเป็นที่ยอมรับในหมู่นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศต่าง ๆ โดยได้เข้าร่วมสมานพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเล (Business Association of Overseas Vietnamese – BAOTV) นอกจากนี้ สมาคมฯ ยังได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพการจัดประชุมใหญ่สมานพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลประจำปี ค.ศ. 2019 ระหว่างวันที่ 27 – 30 กันยายน ค.ศ. 2019 ที่จังหวัดอุดรธานี โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า 500 คน จาก 28 ประเทศ และมีนายเหวียน ก๊วก เกื่อง (Nguyễn Quốc Cường) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนามที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกิจการชาวเวียดนามโพ้นทะเลแห่งชาติเวียดนามเดินทางมาเป็นประธานในพิธีเปิด (ณัฐพล ณ สงขลา, 2563)

ภาพที่ 11 การประชุมใหญ่สมานพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลประจำปี ค.ศ. 2019
ที่มา : https://www.tvbc.or.th/detail_event.php?qno=449

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา “บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม” โดยมีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ ศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศเวียดนาม และศึกษาบทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจประเทศเวียดนามผ่านการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัย โดยสามารถสรุปผลดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 นโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเล

จากการศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของชาวเวียดนามโพ้นทะเล พบว่าหลังจากการรวมชาติเมื่อปี ค.ศ. 1975 เศรษฐกิจของเวียดนามอยู่ในสภาวะมีอัตราการเติบโตต่ำ การคลังและการค้าขาดดุล อัตราเงินเฟ้อสูง ทำให้เวียดนามต้องปฏิรูปเศรษฐกิจ โดยการปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งนี้เรียกว่าการปฏิรูป Doi Moi ถูกเสนอครั้งแรกในการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 6 ในปี ค.ศ. 1986 โดยมีจุดประสงค์เพื่อพยายามขจัดข้อจำกัดทางการค้าภายในประเทศ ยกเลิกการควบคุมราคาและการผูกขาดทางการค้า พัฒนาบทบาทภาคเอกชน กระจายอำนาจแก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น กระจายที่ดินให้แก่เกษตรกร ให้สิทธิการเป็นเจ้าของ และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ

การปฏิรูปเศรษฐกิจเวียดนามสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงปี ค.ศ. 1986 – 2006 ในช่วงนี้จะเน้นปฏิรูปเกี่ยวกับกฎหมายการลงทุนหลายครั้ง โดยมี 3 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ การปฏิรูปการจัดการ การปฏิรูปด้านข้อจำกัดต่าง ๆ และการปฏิรูปเพื่อให้เวียดนามเป็นที่น่าดึงดูดในการเข้ามาลงทุน และช่วงปี ค.ศ. 2007 – ปัจจุบัน ในช่วงนี้รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดยุทธศาสตร์นโยบายอุตสาหกรรมของประเทศไว้ เช่น รักษาอัตราการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมให้สูงไว้ เน้นการพัฒนาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงาน และเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่ารัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญกับนักลงทุนต่างชาติ และโครงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) โดยมีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ

ในขณะเดียวกันทางรัฐบาลเวียดนามเห็นถึงศักยภาพของชาวเวียดนามโพ้นทะเล เพราะชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น และมีเครือข่ายที่แข็งแกร่ง โดยทาง

รัฐบาลเวียดนามได้จัดตั้งคณะกรรมการรัฐดูแลเกี่ยวกับชาวเวียดนามโพ้นทะเลภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลระบบกฎหมายของประเทศเวียดนามเพื่อดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้ามาทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยมีนโยบายที่ให้สิทธิแก่นักลงทุนชาวเวียดนามโพ้นทะเลมากกว่านักลงทุนจากชาติอื่น อาทิ ปี ค.ศ. 1999 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลได้รับสิทธิในการลงทุนในประเทศเวียดนาม, ปี ค.ศ. 2007 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลและญาติสนิทได้รับการยกเว้นวีซ่า และปีค.ศ. 2009 ชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีสิทธิในการซื้อสังหาริมทรัพย์และที่ดินในประเทศเวียดนาม และสามารถจัดตั้งบริษัทของตนเองได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนในประเทศ อีกทั้งในธุรกิจระดับประเทศ เจ้าของชาวเวียดนามโพ้นทะเลจะได้รับการลดหย่อนภาษีกำไรมากกว่านักลงทุนต่างชาติรายอื่น

5.1.2 บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามต่อเศรษฐกิจประเทศเวียดนาม

ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมีการอพยพถิ่นมายังประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยกลุ่มของชาวเวียดนามที่เข้ามาก่อนช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะถูกเรียกว่า “กลุ่มญวนเก่า” และกลุ่มที่เข้ามาหลังช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะถูกเรียกว่า “กลุ่มญวนใหม่” หรือ “ญวนอพยพ” ส่งผลให้ชาวเวียดนามเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยมีจำนวนค่อนข้างมากและกระจายตัวอยู่ในหลายจังหวัดในประเทศไทย แต่จุดเปลี่ยนที่สำคัญของการเป็น “ไทยใหม่” หรือ “ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม” คือนโยบายการให้สัญชาติแก่ชาวเวียดนามอพยพ ซึ่งการได้รับสัญชาติไทยนี้ทำให้สถานภาพของชาวเวียดนามอพยพมีความมั่นคงขึ้น เช่น สามารถเข้าถึงการบริการของรัฐ สามารถออกจากพื้นที่ที่ถูกจำกัดได้ หรือมีอิสระในการประกอบอาชีพ เป็นต้น และนอกจากนี้ ในทางสังคมชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังได้รับการยอมรับจากภาครัฐ องค์กรต่าง ๆ และคนในท้องถิ่นมากขึ้น

จากผลจากนโยบายที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามจำนวนมากได้ใช้โอกาสนี้ในการสร้างความสำเร็จทางธุรกิจ และการมีเครือข่ายที่เข้มแข็งและส่งเสริมกันในทางธุรกิจได้ช่วยสนับสนุนให้ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามกลายเป็นชนชั้นนำทางเศรษฐกิจในหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ณัฐพล ณ สงขลา, 2563) อีกทั้งนโยบายดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้าไปทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ในประเทศเวียดนาม ทำให้การมีสายเลือดเวียดนามและความสามารถทางด้านภาษาส่งผลให้นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายเวียดนามมีข้อได้เปรียบในการลงทุนในประเทศเวียดนามมากกว่านักธุรกิจไทยกลุ่มอื่น ๆ เช่น บริษัท บุญทะเลฟาร์ม จำกัด ประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและแห่งเดียวของจังหวัดนครพนม และเข้าไปทำธุรกิจพัฒนาฟาร์มสุกรในพื้นที่ทางตอนเหนือใกล้เมืองฮานอย และทางตอนกลางที่จังหวัดกวางบิ่งห์ประเทศเวียดนาม บริษัทสุวรรณการช่าง จำกัด เจ้าของผลิตภัณฑ์อะไหล่รถจักรยานยนต์ภายใต้ตราสินค้า BSW ที่ส่งจัดจำหน่ายในเวียดนาม บริษัท ชัยเจริญ เวียดนาม จำกัด เจ้าของเป็นนักลงทุนชาวไทยเชื้อสายเวียดนามเข้าไปตั้งโรงงานผลิตเครื่องดื่มชูกำลัง Super Horse Energy Drink ในประเทศเวียดนาม

เมื่อปี ค.ศ. 2001 ที่จังหวัดกว๋างจิซึ่งเป็นเครื่องตีมูลค่าที่กำลังได้รับความนิยมในแถบภาคกลางของประเทศเวียดนาม และบริษัท Chance and Challenge Vietnam (CAC Vietnam) จำกัด บริษัทนำเข้าและจัดจำหน่ายสินค้าไทยรายใหญ่ในตลาดเวียดนามที่สามารถนำสินค้าไทยกระจายเข้าสู่ตลาดเวียดนามทั้ง 65 จังหวัด โดยนักธุรกิจไทยสมรสกับสตรีชาวไทยเชื้อสายเวียดนามและได้สิทธิจากการเป็นลูกหลานของเหยียดเกี่ยว และในช่วงก่อนปี ค.ศ. 2009 ผู้ที่มีสถานะดังกล่าวสามารถจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทเพื่อทำธุรกิจในเวียดนามได้

และด้วยศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังนำไปสู่การจัดตั้งสมาคมนักธุรกิจไทยเวียดนามแห่งประเทศไทย (Business Association of Thai Vietnam – BAOTV) เมื่อปี ค.ศ. 2009 อีกทั้งสมาคมนี้ยังเป็นที่ยอมรับในหมู่นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศต่าง ๆ โดยได้เข้าร่วมสมาพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเล (Business Association of Overseas Vietnamese – BAOTV) นอกจากนี้ สมาคมฯ ยังได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพการจัดประชุมใหญ่สมาพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลประจำปี ค.ศ. 2019 ระหว่างวันที่ 27 – 30 กันยายน ค.ศ. 2019 ที่จังหวัดอุดรธานี โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า 500 คน จาก 28 ประเทศ และมีนายเหวียน ก๊วก เกื่อง (Nguyễn Quốc Cường) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนามที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกิจการชาวเวียดนามโพ้นทะเลแห่งชาติเวียดนามเดินทางมาเป็นประธานในพิธีเปิด (ณัฐพล ณ สงขลา, 2563)

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลเวียดนามเห็นถึงศักยภาพของชาวเวียดนามโพ้นทะเล เพราะชาวเวียดนามโพ้นทะเลมีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น มีเครือข่ายที่แข็งแกร่ง และมูลค่าโดยรวมของเงินที่ถูกส่งกลับสู่ประเทศเวียดนาม (remittance) โดยชาวเวียดนามโพ้นทะเลในต่างแดนค่อนข้างสูง รัฐบาลเวียดนามจึงจัดตั้งคณะกรรมการรัฐดูแลเกี่ยวกับชาวเวียดนามโพ้นทะเลภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อทำหน้าที่ในการดูแลระบบกฎหมายของประเทศเวียดนามเพื่อดึงดูดชาวเวียดนามโพ้นทะเลเข้ามาทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ทำให้นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่มีเชื้อสายเวียดนามและมีความสามารถในภาษาเวียดนาม มีข้อได้เปรียบในการลงทุนในประเทศเวียดนามมากกว่านักธุรกิจไทยกลุ่มอื่น ๆ เห็นได้จากกิจการต่าง ๆ ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่ประสบความสำเร็จ เช่น บริษัท บุญทะเลฟาร์ม จำกัด บริษัท ชัยเจริญ เวียดนาม ไทย จำกัด และบริษัท Chance and Challenge Vietnam (CAC Vietnam) จำกัด เป็นต้น อีกทั้งรัฐบาลเวียดนามยังเห็นถึงศักยภาพของนักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม โดยทางสมาคมนักธุรกิจไทยเวียดนามแห่งประเทศไทย (Business Association of Thai Vietnam – BAOTV) ได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพการจัดประชุมใหญ่สมาพันธ์นักธุรกิจเวียดนามโพ้นทะเลประจำปี ค.ศ. 2019

ทั้งนี้ บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในเศรษฐกิจประเทศเวียดนามอาจจะยังไม่มีบทบาทมากนัก เพราะจำนวนของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังถือว่าน้อยกว่าชาวเวียดนามโพ้นทะเลในประเทศอื่น อีกทั้งธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามที่ลงทุนในประเทศเวียดนามยังคงเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หากเทียบกับกิจการของชาวเวียดนามโพ้นทะเลจากประเทศอื่น แต่ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามยังคงมีศักยภาพในการส่งเสริมการเชื่อมโยงธุรกิจในระดับท้องถิ่น

บรรณานุกรม

หนังสือ

- ณัฐนันท์ สุวรรณวงค์ และคณะ. (2561). 125 ปี ชาวเวียดนามเมืองอุดรธานี. อุดรธานี: บ้านเหล่าการพิมพ์.
- ธัญญาทิพย์ ศรีพนา และ Trinh Dieu Thin. (2548). **เหวียด เกี่ยว ในประเทศไทยกับความสัมพันธ์ ไทย-เวียดนาม**. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญาทิพย์ ศรีพนา. (2550). **นโยบายต่างประเทศของเวียดนามหลังปี 1986 กรณีนโยบายของเวียดนามต่อไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีประภา เพชรมีศรี. (2542). **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองเวียดนาม**. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กระทรวงพาณิชย์. (2561). **คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/761802/761802.pdf&title=761802&cate=1002&d=0
- ชญาณี ชวะโนทย์. (2561). **นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/NER/article/download/112053/87352/287301>
- ชาญชัย จิตรเหล่าอาพร (2560). **นโยบายการพัฒนาแบบระบบเศรษฐกิจการตลาดตามแนวทางสังคมนิยมของเวียดนาม. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 4(1), 55-61. สืบค้นจาก <http://psreview.soc.ku.ac.th/wp-content/uploads/2017/08/41%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B1%E0%B8%A2-%E0%B8%88%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%9E%E0%B8%A3.pdf>

ณัฐพล ณ สงขลา. (2563). **บทบาทของชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในการส่งเสริมความสัมพันธ์**

ไทย-เวียดนาม : ศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 2001-2019. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม.

เข้าถึงได้จาก <https://image.mfa.go.th/mfa/0/yZ0EO327fd/%E0%B9%80%E0%B8%AD%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3/nbt/nbt12/IS/12033.pdf>

ทูตเวียดนามเยือนอุดรธานี ทหารถือการค้า-ท่องเที่ยว ชวนนักธุรกิจไทยไปลงทุน. (2564).

เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://www.koratdaily.com/blog.php?id=12733>

บัณฑิต แสงวิจิตร. (2558). ธุรกิจฟาร์มหมูสู่ประเทศเพื่อนบ้าน. เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก

<https://d.dailynews.co.th/article/304948/>

รุ่งนภา พิมมะศรี. (2564). อะไรทำให้ ‘เวียดนาม’ เนื้อหอม ดึงดูดนักลงทุน ก้าวสู่ฐานการผลิตโลก

สวนทาง ‘ไทย’ ที่กำลังโดนทิ้ง. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก

<https://plus.thairath.co.th/topic/money/100479>

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร. (ม.ป.ป.). กลุ่มชาติพันธุ์ : เวียดนาม. เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก

<https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/165>

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD). (2562). การค้าเสรีจากนโยบาย 'Doi

Moi'. เข้าถึงเมื่อ 19 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/international-news/603228>

สุริยา คำหว่าน. (2564). ชาวไทยเชื้อสายเวียดนามในอีสานกับนโยบายชาวเวียดนามโพ้นทะเล

ของรัฐบาลเวียดนาม. เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก [https://www.thaipost.net](https://www.thaipost.net/main/detail/106532)

[/main/detail/106532](https://www.thaipost.net/main/detail/106532)

อริสา สายศรีโกศล และ กฤษณะ ทองแก้ว. (2562). ความเป็นชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสาย

เวียดนามผ่านมิติวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสังคมในเมืองสุราษฎร์ธานี. เข้าถึงเมื่อ 22

มีนาคม. เข้าถึงได้จาก [https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PSPAJ-KKU/article](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PSPAJ-KKU/article/download/213393/148425/676214)

[/download/213393/148425/676214](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PSPAJ-KKU/article/download/213393/148425/676214)

Abby Budiman. (2021). Vietnamese in the U.S. Fact Sheet. เข้าถึงเมื่อ 23 มีนาคม.

เข้าถึงได้จาก <https://www.pewresearch.org/social-trends/fact-sheet/asian-americans-vietnamese-in-the-u-s-fact-sheet/>

Andrew T. Pham. (2553). The Returning Diaspora : Analyzing overseas Vietnamese

(Viet Kieu) Contributions toward Vietnam’s Economic Growth. เข้าถึงเมื่อ

19 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <http://depocenwp.org/upload/pubs/AndrewPham>

- ./VK%20contributions%20to%20VN%20growth_APham_DEPOCENWP.pdf?fbclid=IwAR0qe2fv1EqOJldKjNXWN0NAtnybmDteEbweZM7JEyhYuhrzkqwnUBxn6M
- Federal Statistical Office of Germany (Statistisches Bundesamt). (2563). **Bevölkerung in Privathaushalten 2019 nach Migrationshintergrund**. เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <https://web.archive.org/web/20210722113910/https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bevoelkerung/Migration-Integration/Tabellen/migrationshintergrund-staatsangehoerigkeit-staaten.html/>
- Immigration Services Agency of Japan. (2565). **Number of foreign residents at the end of 2021 (Reiwa 3)**. เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก https://www.moj.go.jp/isa/publications/press/13_00001.html
- RPTSS 2015. (2559). **Capital investment of overseas Vietnamese to the economy of the Socialist Republic of Vietnam**. เข้าถึงเมื่อ 30 กันยายน 2565. เข้าถึงได้จาก https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/pdf/2016/06/shsconf_rptss2016_01105.pdf?fbclid=IwAR1wWb2yZlHrS5Klt-WCX9xWJRMvkNdiwkHORoTGb613x-z-MRYyOd30Aku
- BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ. (2563). **ATTRACT INVESTMENT AND PROMOTE FROM OVERSEAS VIETNAMESE RESOURCES THROUGH GLOBAL INNOVATION NETWORKS**. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <https://ipc.s.mpi.gov.vn/en/attract-investment-and-promote-from-overseas-vietnamese-resources-through-global-innovation-networks/>
- Đình Nam. (2022). **Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam gặp gỡ cộng đồng người Việt tại Thái Lan**. เข้าถึงเมื่อ 24 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <https://baochinhphu.vn/pho-thu-tuong-vu-duc-dam-gap-go-cong-dong-nguoi-viet-tai-thai-lan-102220522185639861.htm>
- Trường Lãng. (2565). **Opportunities For Overseas Vietnamese Investment**. เข้าถึงเมื่อ 21 มีนาคม 2566. เข้าถึงได้จาก https://www.viettonkinconsulting.com/general/opportunities-for-overseas-vietnamese-investment/#Support_for_Overseas_Vietnamese_Investors